

Examenul de bacalaureat național 2019
Proba E. c)
Istorie

Varianta 6

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La preluarea puterii, Ceaușescu era hotărât să meargă mult mai departe decât predecesorul său în distanțarea de Moscova. De la prima vizită la Moscova (1965), spre surprinderea gazdelor [...] Ceaușescu a cerut restituirea tezaurului dus la Moscova în 1916-1917 [...].

Individualizarea României în cadrul blocului sovietic s-a conturat și mai viguros în 1967, datorită celor două demersuri care au plasat-o în centrul atenției internaționale. Primul a fost refuzul de a se conforma consemnului Moscovei – urmat de toate celelalte țări ale Pactului de la Varșovia – de a rupe relațiile diplomatice cu Israelul în urma [...] «Războiului de șase zile» din iunie 1967. Cel de al doilea a fost recunoașterea RFG [Republica Federală Germania] și vizita lui Willy Brandt, pe atunci vicecancelar și ministru de externe, în România, în timp ce țările subordonate Uniunii Sovietice nu recunoșteau decât RDG [Republica Democrată Germană]. [...] Mai puțin spectaculoase, dar tot atât de importante, au fost progresele intervenite în raporturile româno-americane. În timp ce fostul vicepreședinte al SUA, Richard Nixon, fusese tratat cu ostentativă nepăsare la Moscova fiindcă era considerat un exponent al antisovietismului, Ceaușescu l-a primit la București cu toate onorurile [...].”
(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „Confrunțați cu măsurile severe de austeritate pe care le-a introdus Ceaușescu pentru a plăti datoria externă a României, cei mai mulți dintre români au început să se întrebe dacă autonomia merita sacrificiul. Întrebarea s-a pus și mai des după ce Mihail Gorbaciov a ajuns lider de partid, în martie 1985. În momentul vizitei lui Gorbaciov, în mai 1987, s-a produs o remarcabilă întoarcere de 180 de grade în perceperea de către români a Uniunii Sovietice și a relațiilor acesteia cu regimul de la București. [...] Într-un discurs transmis în direct, în timpul vizitei sale la București, la 26 mai 1987, Gorbaciov a prezentat românilor conceptele sale - «perestroika» și «glasnost» - și, prin acesta, a criticat implicit rezistența lui Ceaușescu față de reformă. În iulie 1988, entuziasmul pentru reformă putea fi văzut în cozile ce s-au format în fața agenției sovietice «Aeroflot» din București, unde bucureștenii erau lăsați să intre câte cinci deodată nu ca să cumpere bilete de avion, ci ca să primească gratuit exemplare ale versiunii în limba română ale raportului liderului sovietic la cea de-a XIX-a Conferință a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice [...]. Ceaușescu și-a reafirmat angajamentul față de planificarea economică centralizată rigidă și, în cuvântarea rostită la 14 decembrie 1987 [...], a subliniat că mecanismele de piață erau incompatibile cu societatea comunistă.”

* perestroika-restructurare; glasnost - transparentă

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, S.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți alianța politico-militară precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la evenimentele din 1987. **2 puncte**
3. Menționați liderul politic și un spațiu istoric la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că românii își manifestă entuziasmul față de reformă. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice utilizate de regimul totalitar din România postbelică, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între acțiunile desfășurate în România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Anul 1848 a fost numit «primăvara popoarelor», deoarece din Franța și Italia până în Polonia [...], forțele revoluționare s-au ridicat la luptă contra vechilor regimuri, contra spiritului conservator, contra opresiunii străine, a absolutismului, pentru democrație și constituție etc. [...]

Românii, trăind în două țări autonome diferite și în mai multe provincii ocupate de austrieci, ruși sau turci, nu au avut practic posibilitatea să organizeze o singură revoluție românească la 1848 [...].

În Moldova, revoluția a pornit în martie 1848 printr-o adunare la Iași, unde s-a formulat și programul destul de moderat, spre a nu da ocazie să intervină trupele ruse, care așteptau la Prut. Conducătorii revoluției în Moldova au fost Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu, Alecu Russo, Alexandru Ioan Cuza și alții. Acțiunea lor a fost pentru moment oprită de domnitor, mulți dintre revoluționarii moldoveni fiind obligați să fugă în Transilvania, unde au participat la marea adunare românească de aici, de la Blaj, sub influența căreia au făcut un nou program, mult mai curajos, în mai 1848, la Brașov. În acest program, revoluționarii moldoveni cereau împărțirea pământului la țărani și unirea Țării Românești și Moldovei. Alți revoluționari moldoveni, în frunte cu Mihail Kogălniceanu, s-au refugiat în Bucovina [...], unde elaborează un nou program, și el cu cereri revoluționare, care ar fi schimbat din temelii soarta românilor, cum ar fi unirea Principatelor și emanciparea țăranilor.

Revoluționarii din Țara Românească au fost mai bine organizați și au reușit să cucerească puterea [...]. Revoluția a început [...] la Islaz, în 9 iunie 1848. Aici s-a format primul guvern revoluționar, compus din Ion Heliade Rădulescu, Ștefan Golescu, Christian Tell și alții, și s-a prezentat în fața poporului o proclamație care era de fapt programul revoluției. Revoluționarii au pornit spre București, unde, sub presiunea poporului, domnul a abdicat (a părăsit tronul), iar puterea a fost preluată de guvernul revoluționar [...].”

(I. A. Pop, *Istoria ilustrată a românilor pentru tineri*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți spațiul istoric în care se organizează „marea adunare românească”, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați denumirea dată anului 1848 și un motiv al acordării acestui nume, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la evenimentele din Țara Românească. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la programele revoluționarilor moldoveni, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia implicarea României în „criza orientală” a influențat evoluția statului român. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în Evul Mediu, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale din spațiul românesc, din secolele al IX-lea – al XIII-lea;
- menționarea a două asemănări între autonomiile locale din spațiul românesc, din secolul al XI-lea – prima jumătate a secolului al XIII-lea;
- prezentarea unui fapt istoric din secolul al XIV-lea care a contribuit la constituirea unui stat în spațiul românesc;
- menționarea a două acțiuni la care participă românii în prima jumătate a secolului al XV-lea, în cadrul relațiilor internaționale;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea românilor în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XV-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.